

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Otakara Pochmona a soudců JUDr. Ivy Hrdinové a Mgr. Tomáše Zubka ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně]

bytem [adresa žalobce]

proti

žalované: [osobní údaje žalované]

o 100.000 Kč

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 20. 6. 2018, č. j. 11 C 7/2016-153

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
- III. Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu o zaplacení 100.000 Kč a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
2. Žalobkyně se domáhala po žalované zaplacení částky 100.000 Kč za újmu způsobenou diskriminací při uplatňování práva na zaměstnání. Žalobu odůvodnila tím, že se přihlásila do výběrových řízení na obsazení dvou služebních míst u žalované na pracovišti v [anonymizováno]. Zúčastnila se osobních pohovorů a o výsledku byla vyrozuměna písemně spolu se zasláním protokolů. Ve výběrových řízeních byla hodnocena nízko a byla zařazena na koncové pozice v řadě

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

uchazečů, kteří výběrovým řízením prošli. Vzhledem k tomu, že v průběhu výběrového řízení nebyla stanovena ani sdělena žádná výběrová a hodnotící kritéria, podle nichž byli uchazeči bodováni a podle kterých by se dalo přezkoumatelně stanovit pořadí jednotlivých uchazečů, žalobkyně tvrdila, že v rozhodování výběrové komise byla vůči ní uplatněná zákonem nedovolená diskriminační kritéria a že důvodem, proč nebyla vybrána ani na jedno služební místo, byl její věk a zdravotní stav. Žalovaná nepřijala jednoznačná, transparentní a přezkoumatelná kritéria a pravidla výběrového řízení a nečinila opatření, aby diskriminaci předešla, čímž porušila zásadu rovného zacházení. Nezákonným jednáním žalované vznikla žalobkyni imateriální újma spočívající ve snížení její důstojnosti a jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu požadovala zaplacení částky 100.000 Kč, protože jiná forma satisfakce není účinná.

3. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, odmítala tvrzení žalobkyně a poukazovala na skutečnost, že výběrová řízení podléhají režimu zákona č. 234/2014 Sb. o státní službě a současně se řídí také metodikou vydanou ministerstvem vnitra, zejména Metodickým pokynem [číslo] náměstka ministra vnitra pro státní službu. Řízení, kterých se žalobkyně účastnila jako žadatelka o přijetí do služebního poměru, byla provedena zcela dle těchto předpisů. V souladu se zásadou transparentnosti a rovného přístupu ke všem žadatelům, byly všem žadatelům konkrétního výběrového řízení položeny stejné otázky z oboru služby, které jsou rovněž uvedeny v záznamu z jednání výběrové komise. Tříčlenná komise také v obou řízeních schválila před provedením pohovoru jednací řád, který upravuje posuzování žádostí a hodnocení provedeného pohovoru se žadatelem. Dle průběhu konání pohovoru a zhodnocení kvalifikovanosti odpovědí na odborné otázky z oboru služby položené komisí byli žadatelé bodově ohodnoceni. Žalobkyně ve výběrovém řízení na poradce pro zprostředkování obdržela 41 bodů, umístila se na 6. místě a ve výběrovém řízení na ověřovatele dávek hmotné nouze získala 39 bodů a umístila se na 8. místě. Kritérium profesní zkušenosti a praxe nehrálo ve výběrovém řízení žádnou roli a tedy nemůže na základě něj být dovozována ať již pozitivní nebo negativní forma diskriminace. Kvalifikačními předpoklady pro účast ve výběrovém řízení byly pouze: státní občanství, věk 18 let, svéprávnost a bezúhonnost, minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou a zdravotní způsobilost. [příjmení] je požadována pouze na místa představených. Výběrová komise se rovněž na profesní zkušenost a praxi nedotazovala v rámci pohovoru s žalobkyní a tento fakt nijak u žádného z žadatelů nehodnotila. Naopak se žalovaná domnívá, že tento požadavek nebo hodnotící kritérium by mohlo na druhou stranu jiné žadatele v přístupu k právu na zaměstnání diskriminovat. Žalobkyně neuvádí žádná konkrétní tvrzení, z nichž by bylo možno dovodit tvrzenou diskriminaci na základě věku, vzhledu nebo praxe. Diskriminace z důvodu zdravotního stavu není podložena vůbec žádným logickým opodstatněním. Pokud by žalobkyně nesplňovala zdravotní způsobilost, žalovaná by její žádost musela v souladu se zákonem z výběrového řízení vyřadit, což nečinila. Proto lze považovat tvrzení žalobkyně za pouhé domněnky, které nejsou podepřeny žádným relevantním důkazem.

4. Žalobkyně konkretizovala důvody diskriminace, a to po poučení soudu, a tvrdila, že namítaná diskriminace byla dána nepřezkoumatelností bodového hodnocení a výběrových kritérií žalované. Zároveň rozporovala i způsob výběru prvního žadatele v dohodě s bezprostředním nadřízeným. Uvedla, že systém výběrového řízení, je již ve svých východiscích nastaven tak, že vytváří prostor pro nerovné zacházení a diskriminaci, neboť nestanovuje objektivní a přezkoumatelná kritéria výběru včetně způsobu hodnocení, když struktura kladených otázek nic nevyovídá o pracovním potenciálu a schopnostech žadatele, neboť část otázek de facto nelze hodnotit, resp. lze je hodnotit zcela svévolně a subjektivně. Systém výběrového řízení rovněž nezaručuje, že bude vybrán žadatel, který nejlépe splnil výběrová kritéria a získal nejvíce bodů, jestliže se po pohovoru koná de facto ještě jedno kolo výběru v rámci přijetí tzv. dohody. Zákon o státní službě, který upřednostňuje nepřezkoumatelnou formu pohovoru před průkaznou formou písemné zkoušky, je vadný. Žalovaná vypsala výběrové řízení k obsazení odborných pozic, přesto nebyla žalobkyně dotazována na profesní zkušenost a svou praxi (žalobkyně má úplné vysokoškolské vzdělání a víceletou praxi). Žadatelky přijaté do služebního poměru u žalované jsou narozeny v roce 1996 a

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

1992, vzhledem ke svému věku takovou podmínku nemohou splňovat. Žalobkyně má tedy za to, že rozhodujícím kritériem byl nízký věk a mladý vzhled a z tohoto pohledu je pro žalobkyni postup žalované diskriminační.

5. Pokud jde o tvrzenou diskriminaci z důvodu zdravotního stavu, tak na základě údajů uvedených v profesním životopise žalobkyně (nečinnost zapříčiněná u žalobkyně invaliditou 3. stupně od listopadu 2012 do května 2015 ve spojení s vizáží žalobkyně (signifikantní holá hlava a nenošení epitézy po mastektomií) získala žalovaná vědomost o zdravotním stavu žalobkyně, a to včetně povahy onemocnění. Pokud žalovaná uvádí, že neměla o zdravotním stavu žalobkyně žádnou informaci nad rámec lékařského potvrzení o zdravotní způsobilosti žalobkyně, tak záměrně zastírá skutečnost. Pro žalovanou by bylo nevýhodné přijmout na služební místo žalobkyni jako potencionálního nemocného.

6. Okresní soud soud zjistil ve věci skutkový stav, a to, že generální ředitelka Úřadu práce České republiky zveřejnila oznámení ze dne [datum], kterým bylo vyhlášeno výběrové řízení na obsazení služebního místa odborný referent - poradce pro zprostředkování v oddělení zprostředkování Kontaktního pracoviště [obec] Krajské pobočky ÚP ČR v [obec] v oboru služby,, Zaměstnanost“, s místem výkonu služby [obec]. Zveřejněním oznámení Generální ředitelky Úřadu práce České republiky ze dne [datum] bylo vyhlášeno výběrové řízení na obsazení služebního místa odborný/vrchní referent - ověřovatel dávek hmotné nouze v oddělení hmotné nouze Kontaktního pracoviště [obec] Krajské pobočky ÚP ČR v [obec] v oboru služby,, Nepojistné sociální dávkové systémy“ s místem výkonu služby [obec]. Pro obsazení obou míst bylo stanoveno splnění těchto základních předpokladů: státní občanství ČR, dosažení věku 18 let, plná svéprávnost, bezúhonnost, dosažení vzdělání stanoveného zákonem pro tato služební místa, tj. minimálně středního vzdělání s maturitní zkouškou a potřebná zdravotní způsobilost.

7. Z čl. 10 jednacího řádu výběrové komise hlavním předmětem jednání výběrové komise je výběr žadatelů o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo, respektive jmenování na služební místo představeného, kteří ve výběrovém řízení uspěli a kteří neuspěli a dále výběr tří nejvhodnějších žadatelů a sestavení pořadí dalších úspěšných žadatelů. Výběrová komise posuzuje žádosti o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo, které nebyly vyřazeny postupem podle § 27 odst. 2 [příjmení]. V rozpravě k jednotlivým žádostem se členové výběrové komise vyjadřují k tomu, zda žadatelé splňují profesní kvalifikační předpoklady a dosahují potřebné míry odbornosti. Dosavadní praxi a profesní zkušenosti žadatele členové výběrové komise posuzují také na základě životopisu. S žadatelem, jehož žádost nebyla vyřazena, provede výběrová komise pohovor. Před konáním pohovoru se prověří skutečnosti stanovené čl. 16 metodického pokynu. Pohovor je zaměřen na obor služby, jehož se výběrové řízení týká a na plnění jiných odborných požadavků. Otázky může klást každý ze členů výběrové komise. Výběrová komise hodnotí žadatele formou bodového ohodnocení, jehož bližší podmínky jsou stanoveny v jednacím řádu. Výběrová komise se usnesla na tomto bodovém hodnocení: Za ústní pohovor na stupnici od 0 do 20 bodů, kdy 20 bodů žadateli každý ze členů výběrové komise udělí, pokud žadatel na základě pohovoru a předložených listin prokázal, že splňuje profesní kvalifikační předpoklady a dosahuje v plné míře potřebné míry odbornosti, 0 bodů udělí, pokud žadatel ve výběrovém řízení splnění profesních kvalifikačních předpokladů a požadovanou míru odbornosti neprokázal; za ústní pohovor tedy může obdržet žadatel až 60 bodů. Žadatel, který u bodového hodnocení dosáhl nadpoloviční většiny všech bodů, je ve výběrovém řízení hodnocen jako úspěšný. Výsledný součet bodů každého kandidáta je zaznamenán v protokolu o hlasování výběrové komise.

8. Žalobkyně dne [datum] čestně prohlásila, že na základě znalosti svého zdravotního stavu má potřebnou zdravotní způsobilost k výkonu státní služby. Žalobkyně byla dne [datum] shledána praktickým lékařem MUDr. [jméno] [příjmení] zdravotně způsobilou výkonu služby odborný referent.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

9. Žalobkyně se zúčastnila dne [datum] výběrového řízení na služební místo odborný/vrchní referent - ověřovatel dávek hmotné nouze. Výběrová komise pozvala k pohovorům, které se uskutečnily dne [datum], jedenáct uchazečů, z nichž jednou byla i žalobkyně. Všem žadatelům byly položeny stejné otázky, uvedené v záznamu z jednání výběrové komise. Po ukončení všech pohovorů členové výběrové komise hodnotili žadatele přidělenými body a bylo stanoveno celkové bodové hodnocení žadatele. Všichni žadatelé, kteří absolvovali pohovor, ve výběrovém řízení uspěli. Na základě zhodnocení odborných předpokladů jednotlivých žadatelů a po provedených pohovorech rozhodla výběrová komise o třech nejvhodnějších žadatelích (v abecedním pořadí) Bc. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Dále bylo určeno pořadí dalších žadatelů, kteří ve výběrovém řízení uspěli, žalobkyně se umístila na 8. místě. Dne [datum] byla žalobkyně informována žalovanou, že ve výběrovém řízení uspěla, avšak dohoda, která se uzavírá na základě § 28 zákona o státní službě, bude sepsána s jedním ze tří nejvhodnějších žadatelů. Zároveň byl žalobkyni zaslán protokol o průběhu a výsledku výběrového řízení. K přijetí do služebního poměru na místo odborný/vrchní referent - ověřovatel dávek hmotné nouze byla nakonec doporučena [jméno] [příjmení], [datum narození].

10. Žalobkyně se zúčastnila dne [datum] výběrového řízení na služební místo odborný referent - poradce pro zprostředkování. Průběh výběrového řízení byl stejný, tak jak je popsán v předchozím odstavci, a na základě zhodnocení odborných předpokladů jednotlivých žadatelů a po provedených pohovorech rozhodla výběrová komise o 3 nejvhodnějších žadatelích (v abecedním pořadí) [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Dále bylo určeno pořadí dalších žadatelů, kteří ve výběrovém řízení uspěli, žalobkyně se umístila na 6. místě.

11. Soud neprovedl důkazy navržené žalobkyní v podání ze dne [datum], neboť dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila ani povinnost tvrzení, nebylo tedy co prokazovat.

12. Následně věc hodnotí okresní soud právně dle příslušných ustanovení zákoníku práce a zákona č. 198/2009 Sb. a poukazuje na to, že v tomto řízení má zaměstnanec v občanském soudním řízení procesní povinnost tvrzení a důkazní o tom, že byl (je) jedním zaměstnavatele znevýhodněn ve srovnání s jinými (ostatními) zaměstnanci téhož zaměstnavatele (samozřejmě včetně údaje o tom, v čem konkrétně jeho znevýhodnění spočívá). Tvrzení zaměstnance o tom, že pohnutkou (motivem) k jednání zaměstnavatele byly zákonem stanovené diskriminační důvody, má soud ve smyslu ustanovení § 133a o. s. ř. za prokázané, ledaže zaměstnavatel bude tvrdit a prostřednictvím důkazů prokáže nebo za řízení jinak vyplyne, že vůči svým zaměstnancům neporušil zásadu rovného zacházení. (Okresní soud poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2009, sp. zn. 21 Cdo 246/2008).

13. Tvrzením žalobkyně, že její diskriminace byla způsobena nepřezkoumatelností a zmanipulovaností výběrových řízení, a že již samotná pravidla výběrového řízení, stanovená v zákoně o státní službě, jsou vadná, se okresní soud vypořádal tak, že dle § 27 odst. 3 a 4 věty první zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, s žadatelem, jehož žádost nebyla vyřazena podle odstavce 2, provede výběrová komise pohovor. Pohovor je zaměřen na obor služby, jehož se výběrové řízení týká, a na plnění jiného odborného požadavku. Součástí pohovoru může být i ověření znalosti cizího jazyka, je-li požadována. Pohovor lze doplnit písemnou zkouškou. Je-li žadatelů, jejichž žádost nebyla vyřazena podle odstavce 2, nejméně 10 a pohovor je doplněn písemnou zkouškou konanou před provedením pohovoru, výběrová komise provede pohovor nejméně s 5 žadatelí, kteří vykonali písemnou zkoušku nejlépe. Zákon o státní službě tedy vždy počítá s nutností provedení pohovoru s žadatelem, a to i v případě, že před ním byla provedena písemná zkouška. Tento postup stanovený zákonem považuje soud za zcela přílehavý, neboť pouhou písemnou zkouškou (byť objektivně hodnotitelnou) zaměstnavatel nemůže v plné míře posoudit vhodnost uchazeče pro výkon nabízeného druhu práce. Posláním přijímacího pohovoru je zjistit, zda si firma i uchazeč navzájem vyhovují a jsou schopni budoucí spolupráce. Výběrová komise (či personalista) z tohoto důvodu chce uchazeče zhodnotit na základě svého osobního dojmu. Vedle odborné kvalifikace, schopností a dovedností je stejně důležitá i osobnost a

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

vystupování uchazeče, jeho motivace, sociální přizpůsobivost apod. Při dobře vedeném pohovoru se uchazeč projeví ve více polohách a je možné o něm zjistit mnoho cenných informací. Námitku žalobkyně, že výběrová řízení u žalované byla v důsledku realizace osobního pohovoru s žadateli nepřezkoumatelná a zmanipulovaná, nepovažuje tedy soud za opodstatněnou.

14. Dále se okresní soud vypořádal i s námitkou žalobkyně, že její znevýhodnění oproti dalším uchazečům spočívalo v tom, že žalovaná nevzala při výběrových řízeních dostatečně v potaz vzdělání a praxi žalobkyně. Již v oznámeních o vyhlášení výběrových řízení však žalovaná uvedla základní předpoklady pro možnost ucházet se o uvedená služební místa, mezi jinými dosažení minimálně středního vzdělání s maturitní zkouškou. Tuto podmínku splňovali všichni žadatelé a žalovaná jako zadavatelka výběrových řízení nikde neuvedla, že vyšší než požadovaný stupeň vzdělání, případně délka předchozí praxe by upřednostňovali uchazeče před dalšími žadateli. Postup žalované při hodnocení tohoto kritéria, stejný vůči všem uchazečům, tedy nemohl být vůči žalobkyni diskriminační. U výběrového řízení nelze stavět pouze na vzdělání a praxi, i osobnostní charakteristika uchazeče a další kritéria jsou zásadní pro posouzení vhodnosti žadatele pro výkon nabízeného druhu práce.

1. Pokud žalobkyně uváděla, že její, „špatné“ hodnocení v obou výběrových řízeních a tím pádem i její neúspěch, tj. nepřidělení služebního místa její osobě, bylo způsobeno tím, že žalovaná přihlížela především k věku a zdravotnímu stavu žalobkyně a tyto faktory upřednostnila před jinými důležitějšími kritérii, nejsou namístě, když tento fakt žalobkyně odvodila z nižšího věku vybraných žadatelek. Na druhé straně žalobkyně ovšem uvedla, že netvrdí bez dalšího, že místo měla získat právě ona. Žalobkyni poskytnuté odůvodnění soud chápe tak, že žalobkyně v podstatě z pro ni neúspěšného výsledku výběrových řízení vyvozuje, že pravděpodobně neuspěla z důvodu věku a zdravotního stavu, neboť jiný důvod pro svůj neúspěch neshledává. Žalobkyně neuvedla žádné další konkrétní skutečnosti, v nichž by bylo možno spatřovat znevýhodňující jednání žalované vůči ní při realizaci výběrových řízení oproti jiným žadatelům o služební místa, přestože byla poučena dle § 118a odst. 1 o. s. ř., má okresní soud za to, že žalobkyně v řízení neunesla povinnost tvrzení dle § 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř., což má za následek rozhodnutí pro ni nepříznivé. Soud žalobu zamítl, aniž by prováděl další žalobkyní navrhované dokazování, neboť prokazována mohou být pouze dostatečně určitá skutková tvrzení, což ovšem ze strany žalobkyně splněno nebylo, takže ani nedošlo k obrácení důkazních břemene ve smyslu ust. § 133a o. s. ř.

15. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala odvolání žalobkyně a domáhala se, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalobě vyhověl, případně aby rozsudek soudu prvního stupně byl zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání. Žalobkyně má za to, že soud prvního stupně nepřihlédl k jejím tvrzeným skutečnostem a k jejím označeným důkazům, soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav, neboť neprovedl navrhované důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností. To, že výběrová řízení podléhají režimu zákona č. 234/2014 Sb. o státní službě a současně se řídí také metodikou vydanou Ministerstvem vnitra, zejména metodickým pokynem [číslo] náměstka Ministra vnitra pro státní službu, ještě neznamená, že je vše v pořádku, že jsou postupy v souladu s právním řádem, že nejsou diskriminační, že žalobkyně nebyla diskriminována. Dle odvolatelky – tato tvrdila a také prokázala, že byla diskriminována z důvodu věku a zdravotního stavu a že byla snížena její důstojnost. Žalovaná moc dobře věděla o zdravotním stavu žalobkyně mnohem více, i nad rámec lékařského potvrzení, a to jak z životopisu žalobkyně, tak z její vizáže. Žalobkyně prokázala, že byla jednáním žalované znevýhodněna ve srovnání s jinými uchazeči a pohnutkou k jednání žalované byly zákonem stanovené diskriminační důvody. Výběr z řad žadatelů byl naprosto nepřehledný a nepřezkoumatelný. Nebyla stanovena objektivní a přezkoumatelná kritéria výběru, odpovědi na konkrétní předmětné otázky bylo možno hodnotit zcela svévolně a subjektivně. Soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navrhované důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností. Žalobkyně navrhovala výsledky svědků, listinné důkazy a svůj výslech tyto důkazy soud prvního stupně nepřipustil. Dle odůvodnění předmětného rozsudku soudu prvního

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

stupně tyto důkazy nepřipustil proto, že nebyla splněna žalobkyní ani povinnost tvrzení, to však není pravda.

16. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala rovněž odvolání žalobkyně, ve kterém namítala, že věc rozhodovala vyloučená soudkyně. Námitku podjatosti odůvodnila tím, že soudkyně chtěla věc rychle ukončit poté, co byl podán návrh na určení procesní lhůty kvůli její roční nečinnosti.

17. Žalovaná ve svém vyjádření k podanému odvolání navrhovala potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného a pokud jde o samotný obsah žaloby, žalovaná je toho názoru, že soud poskytl odvolatelce dostatečný prostor k tomu, aby uvedla skutečnosti, které svědčí o její diskriminaci žalovanou, odvolatelka však nebyla schopna, a to ani v odvolání, uvést konkrétně, čím ji tedy žalovaná měla diskriminovat, stále se omezuje na obecná tvrzení. Neuvádí konkrétní zvýhodnění nějakého uchazeče a na konec řízení ani neuváděla, že by měla být v tomto výběrovém řízení vybrána jako vítězný uchazeč a proč. Vyjádření žalobkyně však naopak obsahuje předsudky z její strany, nyní v odvolání navíc uvádí, že žalovaná moc dobře věděla o zdravotním stavu žalobkyně mnohem více, i nad rámec lékařských tvrzení, a to jak z životopisu žalobkyně, tak i z její vizáže. I kdybychom připustili, že tomu tak mohlo být, skutečnost, že někdo VI, se přece nemůže rovnat tomu, že tímto věděním diskriminuje. To, že by někde mohl být prostor pro diskriminaci, přece neznamená, že k diskriminaci dochází. V případě výsledku žalobkyně žalovaná poukazovala na tu skutečnost, že když u prvního jednání žalovaná navrhovala provést výslech žalobkyně, která také byla osobně při jednání přítomna, ta jej však odmítla s tím, že s ohledem na svůj zdravotní stav není schopna vypovídat a také na něj není připravena.

18. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.), po zjištění, že odvolání žalobkyně proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ust. § 206 odst. 2 a § 212 o. s. ř., a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

19. Odvolací soud se především zabýval tím, zda ve věci nerozhodovala vyloučená předsedkyně senátu, neboť pokud by tomu tak bylo, byl by důvod pro zrušení rozsudku soudu prvního stupně. Podle § 14 odst. 1 o. s. ř. soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Podle odst. 4 tohoto ustanovení důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

20. K vznesené námitce podjatosti se vyjádřil kompletní senát, zejména předsedkyně senátu, která uvedla, že k žalobkyni ani k žalované nemá žádný vztah, nemá zájem na výsledku řízení a ve věci se necítí být podjatá. Za tohoto stavu a navíc s přihlédnutím k té skutečnosti, že důvodem k vyloučení soudce mají být okolnosti, které spočívají v postupu soudce, tvrzený průtah v řízení, tak tento důvod nemůže být důvodem pro vyloučení senátu z rozhodování a projednávání v této věci.

21. V případě právního hodnocení odkazuje odvolací soud na závěry soudu prvního stupně, přičemž je nepochybné, že je zakázána přímá i nepřímá diskriminace z důvodu pohlaví (za ní je považována i diskriminace z důvodu těhotenství nebo mateřství nebo otcovství a z důvodu pohlavní identifikace), sexuální orientace, rasového nebo etnického původu, národnosti, zdravotního postižení, věku, náboženství, víry či světového názoru. Za diskriminaci se považují i jednání zahrnující obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, podněcování či navádění k diskriminaci. [ulice] diskriminace je definována (srovnej § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona) jako,, takové jednání včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo, nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru“. Nepřímou diskriminací se podle § 3 odst. 1 věty první antidiskriminačního zákona rozumí,, takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

zdánlivě neutrálního ustanovení (kritéria nebo praxe) je z některého důvodu uveden v § 2 odst. 3, osoba znevýhodněna proti ostatním“.

22. Diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání je tedy charakterizována jako jednání (v komisivní nebo omisivní podobě) potencionálního (budoucího) zaměstnavatele, který směřuje přímo nebo nepřímo (prostřednictvím zdánlivě neutrálních úkonů) ke znevýhodnění jednoho nebo více potencionálních zaměstnanců ve srovnání s jinými (ostatními) osobami, které se u něj ucházejí o zaměstnání, s jehož pohnutkou (motivem) jsou zákonem stanovené diskriminační důvody. Platí tedy, že dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění nebo aby mu byla poskytnuta náhrada nemajetkové újmy v penězích (srovnej § 10 antidiskriminačního zákona), popřípadě aby mu byla uhrazena škoda. V případě, že se žalobce domáhá některého z uvedených nároků, má v občanském soudním řízení procesní povinnost – jak plyne z povahy věci – tvrdit (§ 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř.), že jednáním zaměstnavatele byl (je nebo bude) ve srovnání s jinými uchazeči znevýhodněn (samozřejmě včetně toho, v čem konkrétně jeho znevýhodnění spočívá) a že pohnutkou (motivem) takového jednání zaměstnavatele je některý ze stanovených diskriminačních důvodů. Účastník, který má v občanském řízení povinnost tvrzení, má také povinnost své tvrzení prokázat prostřednictvím jím označených důkazů (§ 120 odst. 1 o. s. ř.), ledaže by šlo o shodné tvrzení účastníků (§ 120 odst. 3 o. s. ř.), nestanoví-li zákon jinak.

23. Jedním z případů, v nichž se tvrzení účastníka považuje za prokázané, aniž by účastník měl v tomto směru důkazní povinnost, je ust. § 133a písm. a) o. s. ř. Toto ustanovení nelze současně vykládat tak, že by se předeepsané, „přesunutí“ důkazní povinnosti na druhého účastníka (zaměstnavatele) týkalo celého tvrzení účastníka o jeho diskriminaci. Tvrzením a prokázáním toho, že neporušil zásadu rovného – stejného – zacházení, druhý účastník – zaměstnavatel může z povahy věci dokázat jen to, že pohnutka (motiv) jeho jednání nespočívala v diskriminačním důvodu. Tímto způsobem nemůže být vyvrácena pravdivost tvrzení žalobce o tom, že byl jednáním druhého účastníka ve srovnání s jinými účastníky znevýhodněn, a proto důkazní povinnost v tomto směru spočívá na účastníku, který je tvrdil, tj. na žalobci.

24. Otázkou, „rozložení“ důkazního břemene podle § 133a odst. 1 o. s. ř., resp. podle § 133a písm. a) o. s. ř. ve znění účinném od 1. 9. 2009, se Ústavní soud zabýval v nálezu ze dne [datum], sp. zn. II. ÚS 1609/08, ve kterém uvedl následující: „osoba, která o sobě tvrdí, že byla diskriminována, musí v soudním řízení tvrdit a prokázat, že s ní nebylo zacházeno obvyklým, tedy neznevýhodňujícím způsobem. Neprokáže-li toto tvrzení, nemůže v řízení uspět. Dále pak musí tvrdit, že znevýhodňující zacházení bylo motivováno diskriminací na základě některého právně relevantního důvodu. Tuto motivaci pak již prokazovat nemusí. Ust. § 133a o. s. ř. tedy neznamená, že žalující strana může rezignovat na svou obecnou důkazní povinnost. Procesnímu úspěchu žalobce nestačí pouze jeho přesvědčení o tom, že byl diskriminován, ale je nutno tvrzené skutečnosti doložit tak, aby z nich nerovné zacházení opravdu vyplývalo. Jen v takovém případě nastupuje povinnost soudu vycházet do doby, než vyjde najevo opak z domněnky, že zacházení bylo znevýhodňující. [příjmení] vyjde najevo tehdy, jestliže druhý účastník prokáže rovné zacházení se všemi zaměstnanci, resp. s těmi, jichž se tvrzená diskriminace týká.“ Jinak řečeno, žalobce má v občanském soudním řízení procesní povinnosti tvrzení a důkazní o tom, že byl jednáním zaměstnavatele při uplatňování práva na zaměstnání znevýhodněn ve srovnání s jinými osobami, které se u něj ucházejí o zaměstnání. Tvrzení žalobce o tom, že pohnutkou – motivem k jednání zaměstnavatele byly zákonem stanovené diskriminační důvody, má soud za prokázané, ledaže zaměstnavatel bude tvrdit a prostřednictvím důkazů prokáže nebo za řízení jinak vyplyne, že vůči osobám, které se u něj ucházely o zaměstnání, neporušil zásadu rovného (stejného) zacházení, tj. že pohnutka motivu o jednání nespočívala v diskriminačním důvodu. V tvrzeném diskriminačním důvodu (srovnej rozsudek NS ČR ze dne 11. 11. 2009 sp. zn. 21 Cdo 246/2008).

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

25. V dané věci bylo zjištěno a prokázáno, že žalobkyně se zúčastnila v obou dvou případech jednání výběrové komise, v obou případech všem účastníkům jednání výběrové komise, kteří byli k jednání pozváni, tedy včetně žalobkyně, byly položeny stejné otázky, které jsou uvedeny v záznamu z jednání výběrové komise a po ukončení všech pohovorů členové výběrové komise hodnotili žadatele přidělenými body a bylo stanoveno celkové bodové hodnocení žadatele, tak jak je uvedeno výše. Podle názoru odvolacího soudu takto provedené jednání výběrové komise je zcela transparentní a nevyplývá z nich jakákoliv diskriminace kteréhokoliv účastníka výběrového řízení. Odvolací soud se shoduje se soudem prvního stupně, že žalobkyně nepřednesla žádné konkrétní tvrzení, jak byla diskriminována, tedy netvrdila, že s ní nebylo zacházeno obvyklým, tedy neznevýhodňujícím způsobem. Nebylo prokázáno, že by žalobkyně jednáním potencionálního zaměstnavatele při uplatňování práva na zaměstnání byla znevýhodněna ve srovnání s jinými osobami, které se rovněž podrobily výběrovému řízení. Dle názoru odvolacího soudu toto konkrétní tvrzení nelze nahradit tvrzením o nedokonalosti výběrového řízení, tedy např. tvrzením, že namítaná diskriminace byla dána nepřezkoumatelností bodového ohodnocení a výběrových kritérií žalované a nelze dospět k závěru, že žalobkyně byla diskriminována z důvodu svého věku, jen z toho důvodu, že žadatelky přijaté do služebního poměru žalované jsou narozeny v roce 1996 a 1992. Stejně tak pokud žalobkyně tvrdí diskriminaci z důvodu zdravotního stavu, jde o pouhou spekulaci, když žalobkyně vychází ze subjektivních pocitů a výběrová komise se jejím zdravotním stavem vůbec nezabývala, a to nejen v případě žalobkyně, ale ani u dalších uchazečů o zaměstnání, když vycházela z potvrzení, které žalobkyně předložila a podle kterého byla praktickým lékařem MUDr. [jméno] [příjmení] uznána zdravotně způsobilou k výkonu služby odborný referent. V této souvislosti se odvolací soud nemůže zmínit o tom, že žalobkyně již jeden spor z důvodu diskriminace vedla před Okresním soudem v Olomouci a v této věci odvolací soud k odvolání žalobkyně rozhodl tak, že žalobě na zaplacení částky 66.000 Kč vyhověl, ovšem v tomto řízení byla skutková situace jiná, když bylo prokázáno, že žalobkyně oproti jiným uchazečům byla diskriminována, když v písemné přihlášce osvědčila splnění všech podmínek a přesto nebyla výběrovou komisí připuštěna do dalšího kola, které spočívalo v ústním pohovoru.

26. Za tohoto stavu nemůže obstát odvolací důvod žalobkyně, že okresní soud neprovedl jí navržené důkazy, neboť navrženými důkazy v podání ze dne [datum] žalobkyně nehdjala prokázat a neprokazovala, že by jednáním žalované při uplatňování práva na zaměstnání byla znevýhodněna ve srovnání s jinými osobami, které se u něj ucházely o zaměstnání, ale polemizovala a poukazovala na neúplnost či nesprávnost a nedokonalost příslušných ustanovení zákona o státní službě a metodického pokynu náměstka Ministra vnitra pro státní služby [číslo] 2015, případně jednacího řádu výběrové komise, když otázky nastolené tímto podáním nejsou předmětem tohoto řízení.

27. I v případě, že by bylo možno dojít k závěru, že žalobkyně splnila svou povinnost tvrzení, tak soud prvního stupně se s tímto tvrzením vypořádal, přičemž odvolací soud poukazuje na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně v bodě 21, když z důvodů výše uvedených dospěl k závěru, že námitka žalobkyně, že výběrová řízení u žalované byla v důsledku realizace osobního pohovoru s žadatelem nepřezkoumatelná a zmanipulovaná, není soudem považována za opodstatněnou a totéž se týká otázky praxe žalobkyně, kdy soud dospěl k závěru, že podmínkou bylo vzdělání s maturitou, tuto podmínku splňovali všichni účastníci a žalovaná jako zadatelka výběrových řízení nikde neuvedla, že vyšší než požadovaný stupeň vzdělání, příp. délka předchozí praxe by upřednostňovala uchazeče před dalšími žadatelem, a tedy postup žalované při hodnocení tohoto kritéria je stejný vůči uchazečům, ovšem uchazečům nemohlo být vůči žalobkyni diskriminační a stejně tak nebyl diskriminační zdravotní stav žalobkyně z důvodu shora uvedených. Lze tedy dospět k závěru, že žalobkyně ani neprokázala své tvrzení o diskriminaci z důvodu věku a zdravotního stavu, a proto byl rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný v souladu s ust. § 219 o. s. ř. potvrzen.

28. Za stavu, kdy žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovaná se vzdala náhrady nákladů odvolacího řízení, bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

29. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a státu vznikly náklady proplacením odměny ustanovenému advokátovi, a proto bylo rozhodnuto, že Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 4. prosince 2018

JUDr. Otakar Pochmon v. r.
předseda senátu